

Результати опитування керівників підприємств Миколаївської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в III кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Миколаївської області** у III кварталі 2025 року свідчать, що, зважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит, респонденти очікували зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, однак позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася нижча інфляція. Девальваційні очікування залишилися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – 21.4%) (графік 1), у цілому по Україні – 6.1%;
- повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги: 50.0% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 57.1%), у цілому по Україні – 57.9%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікували 93.8% респондентів (у попередньому кварталі – 85.7%), у цілому по Україні – 83.9%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – 6.3% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 7.1%) (таблиця), у цілому по Україні – 1.7%;
- зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у попередньому кварталі – 28.6%). Водночас респонденти області очікували збільшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 28.6% (як у попередньому кварталі) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 11.0% та 16.1% відповідно;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар (вищими темпами): баланси відповідей – «мінус» 40.0% і «мінус» 46.7% відповідно (у II кварталі 2025 року – «мінус» 36.4% і «мінус» 21.4% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 0.0% та 4.3% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 21.4% (найвищі очікування скорочення персоналу серед регіонів) (у II кварталі 2025 року – «мінус» 28.6%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- нижчі темпи зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства: баланси відповідей – 81.3% і 56.3% відповідно (у попередньому кварталі – 92.9% і 85.7% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії та сировину, матеріали, а також попит на власну продукцію (вплив чинника значно посилюється). Вище, ніж у попередньому опитуванні, респонденти оцінили вплив проблем з логістикою (графік 7);
- зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 31.3% (у попередньому кварталі – 28.6%). Респонденти водночас очікували вищі темпи зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 40.0% (у II кварталі 2025 року – 7.1%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників та недостатній попит. Вище, ніж у попередньому кварталі, респонденти оцінили вплив занадто високих цін на енергоносії (графік 5).

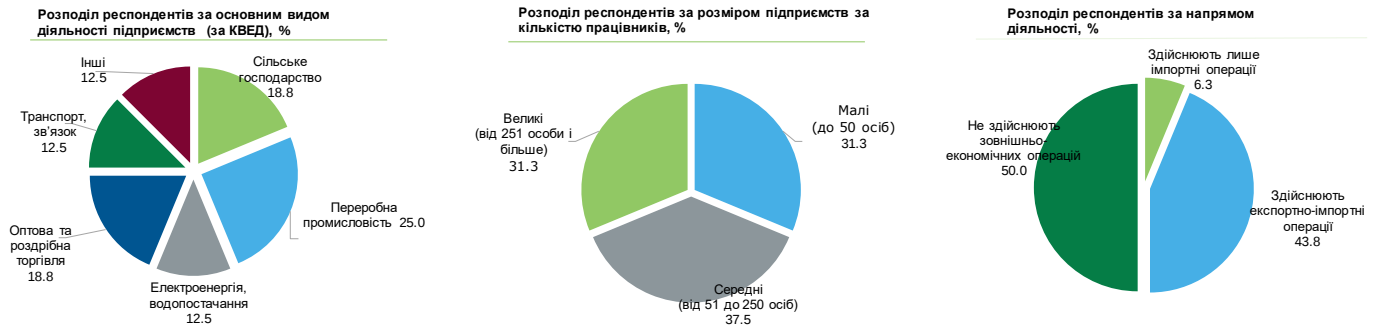
Респонденти очікували зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Підприємства, які планували брати банківські кредити (37.5% опитаних), надавали перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткіші (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, наявність інших джерел фінансування – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

93.8% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

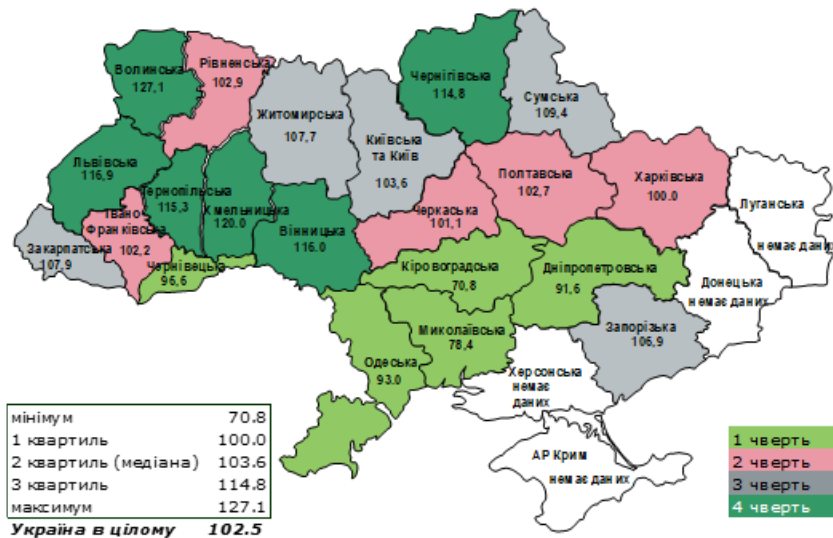
- поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.1%), у цілому по Україні – «мінус» 4.5%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився й є вищий, ніж нормальний: баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- підприємства області повинні залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту: баланс відповідей – «мінус» 18.8% (у попередньому кварталі – 7.1%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 4–27 серпня 2025 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

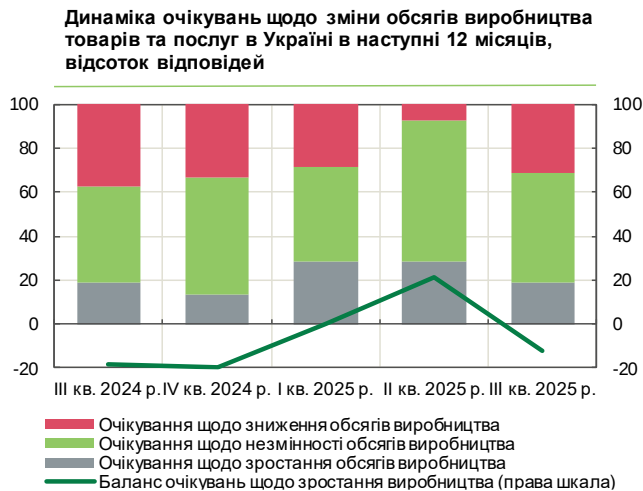
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-6.3	0.0	-14.3	-7.1	6.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	6.7	14.3	28.6	-6.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-33.3	-46.2	-41.7	-36.4	-40.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-25.0	-20.0	-14.3	-21.4	-46.7
кількості працівників	-18.8	-13.3	-35.7	-28.6	-21.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

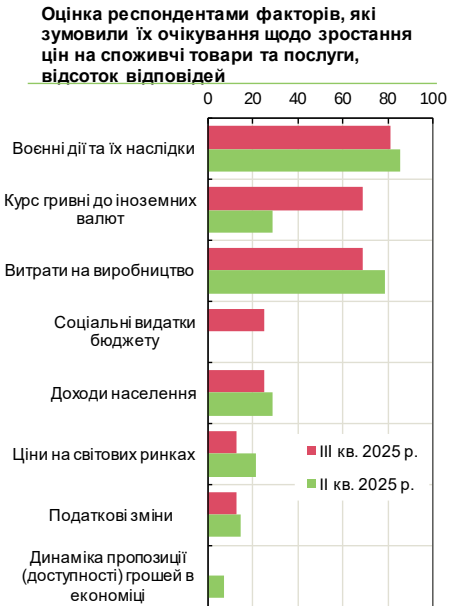
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

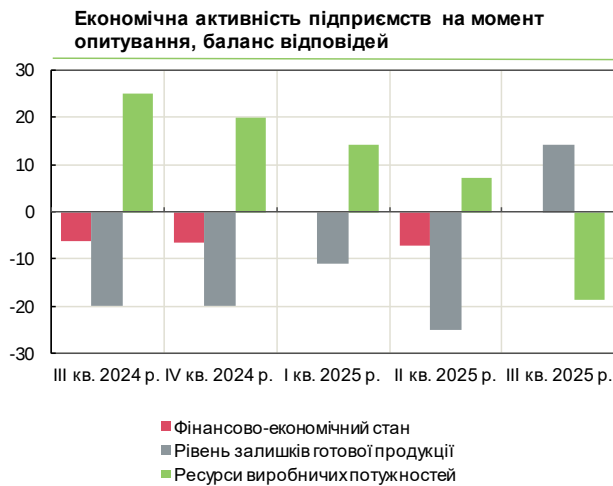
Графік 1

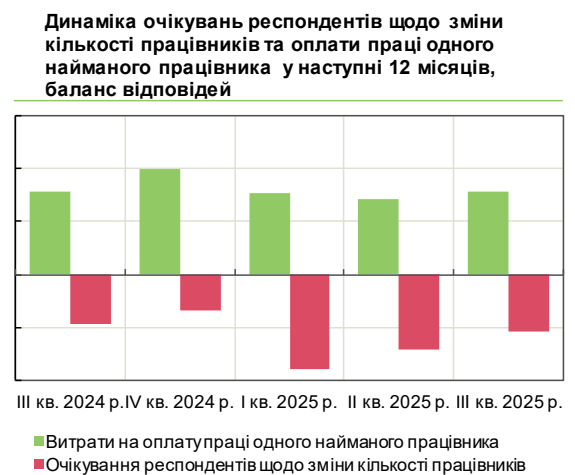
Графік 2

Графік 3

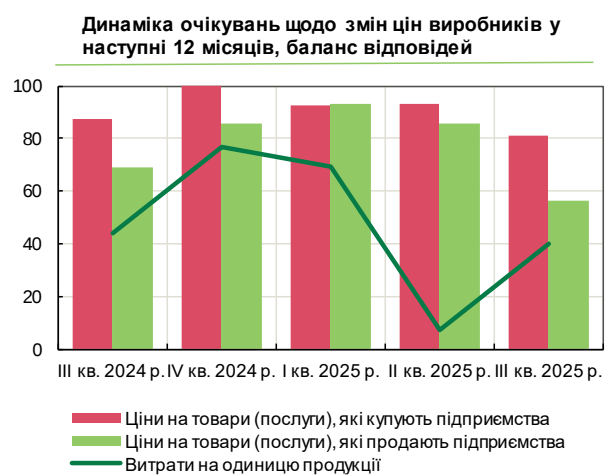
Графік 4

Графік 5

Графік 6

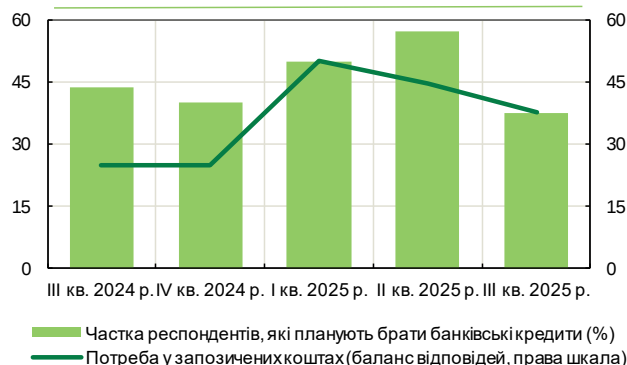
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

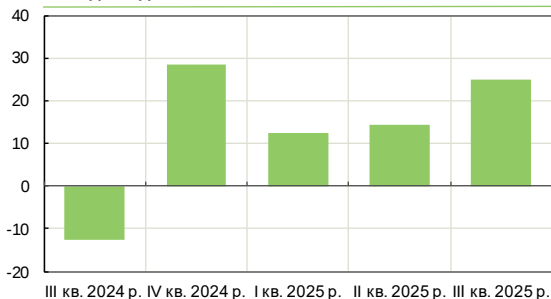
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

